

wijze het smartgevoel over hun verlies. Datzelfde gevoel van dankbaarheid, het moet ons ook vervullen bij het herdenken aan het verlies, hetwelk de wetenschappen geleden hebben in **JÖNS JACOB BERZELIUS**, die sedert 1830 Geassocieerde van het Koninklijk-Nederlandsche Instituut geweest is, nadat hij drie jaren vroeger tot Correspondent verkozen was. Tellen wij de jaren zijns levens, dan voorwaar mag men het een zegen noemen, dat hij tot zijn 69te jaar voor de wetenschappen gespaard werd; overzien wij den omvang van zijn reusachtigen arbeid op het gebied der natuurkundige wetenschappen, maar voor alles op dat der scheikunde, dan gevoelen wij ons doordrongen van eerbied voor de wijze, waarop hij met zijne heerlijke talenten gewoekerd heeft. Maar dat een leven, nog zoo krachtig, nog zoo onvermoeid, nog zoo rijk in beloften, reeds nu moest afgebroken worden, dit vervult ons met een gevoel van diepen weemoed. De 7de Augustus 1848 zal als een dag van rouw in de geschiedenis der natuurkundige wetenschappen opgeteekend blijven: die dag ontroofde aan de scheikunde haren grooten BERZELIUS!

Gij eischt niet van mij, M. H.! dat ik u het beeld van den man schilder, die de roem van onze eeuw, het genie der nieuwe scheikundige wetenschap mag genoemd worden. Waar onze MULDER voor die taak terugdeinsde, en bij het herdenken aan BERZELIUS slechts eenige trekken uit zijn karakter en uit zijn wetenschappelijk streven en arbeiden opvatte, om, bij het terugzien op zooveel grootheid van ziel, op zulk eene juiste opvatting van de roeping der beoefenaren van wetenschap, den voortreffelijken man als toonbeeld aan zijne hoorders voor te stellen: hoe zoude ik het durven wagen u het leven van BERZELIUS te schetsen, u te melden wat hij voor de wetenschap geweest is? Zulk een leven moet in zijne bijzonderheden gekend en overwogen worden; wij moeten het volgen, om met hem te leven, te gevoelen, te denken; wij moeten het in al zijne fijne wijzigingen gadeslaan, omdat bij zulk eenen man het grootsche en edele zich juist in die fijnere trekken het heerlijkst openbaart.

Wat zoude het beduiden, indien ik u hier al verhaalde hoe hij, de zoon van een eenyoudigen leeraar en schoolonderwijzer, eerst

tot den stand van geestelijke opgeleid werd, daarna met verschillende bezwaren te kampen had eer hij den doctorsgraad in de geneeskunde konde verwerven; hoe hij aanvankelijk als ad-sistent-geneesheer, daarna als geneesheer aan het hof werkzaam was, en eerst op zijn 28ste jaar zich uitsluitend aan zijne wetenschappelijke bestemming wijden kon? Wat zoude het beduiden, indien ik u hier al de eervolle onderscheidingen, de grootsche titels vermeldde, welke hem te beurt vielen? Het leven van BERZELIUS in dergelijke algemeene trekken zamengevat, zou daardoor niet gekend worden, zoo als het ons eene behoefte is daarin door te dringen. En zijn wetenschappelijke arbeid! hoe zoude het mogelijk zijn dien in eenige woorden naar waarde te schatten? Niet eene opsomming zijner werken, maar eene waardering van den geest, welke in die werken doorstraalt, is het, wat hier zou vereischt worden. Het blijve aan hen, die gevoed en bezield zijn door den arbeid van BERZELIUS, zijne verdiensten als scheikundige aan te toonen, door eene verwijzing naar die onafzienbare rij van scheikundige ontdekkingen, door eene ontwikkeling der hooge waarde van zijne methode van onderzoek, door eene beschrijving der zorg, welke hij besteedde, om zijn onderzoek met alle denkbare waarborgen van naauwkeurigheid te omgeven; het blijve aan hen, om de scherpzinnige combinatiën, den vasten tred, waarmede hij uit het gevondene tot algemeene beschouwingen wist te komen, naar waarde te schatten. Gij eischt het niet van mij, dat ik hier optreed om de verdiensten van BERZELIUS te schilderen, en aan te toonen hoe hij, door eene uitnemende rangschikking der uitkomsten, de wetten in de natuur wist op te sporen: wetten, die het licht voor verdere nasporingen verbreiden; hoe hij, een schat van kennis omvattende, de vruchten van wetenschappelijken arbeid, van zoovele zijden aangebragt, in zich opnam en door zelfstandige kracht teruggaf tot een geheel geordend, in wetenschap verarbeid; hoe zijne nasporingen en ontdekkingen een magtigen invloed op zoovele andere takken van natuurkundige wetenschappen uitoefenden! Maar terwijl een levendig en innig besef van den eerbied, die aan den naam van BERZELIUS verbonden is, zijner nagedachtenis eene onvergankelijke eer verzekert, zoude iedere po-

ging met regt vermetel mogen genoemd worden, om door eene hulde eerbied voor BERZELIUS te vragen. Het woord, dat de edele met stervende lippen stamelde, het woord, dat hij uitsprak eer zijn mond voor eeuwig verstomde, het woord van dank zij de uitdrukking van het gevoel, hetwelk ons bezielt bij de herdenking van zooveel heils, als door BERZELIUS aan de wetenschap is toegebragt.

Ik heb de treurige taak, de vermelding van hen, die der Klasse in het laatstverloopen tweejarig tijdvak door den dood ontnomen werden, volbragt.

Eer ik den Secretaris het woord geef, om u het Verslag onzer werkzaamheden mede te deelen, blijft mij nog over u de namen te melden der nieuwe Leden en Correspondenten, welke zich de Klasse in het genoemde tijdvak heeft toegevoegd.

Tot Leden van het Instituut werden benoemd de Heeren R. LOBATO, J. C. PILAAR, D. J. STORM BUYSING, L. J. A. VAN DER KUN, A. J. DAHLIY EN C. J. MATTHES, welke laatste in het jaar 1847 als Correspondent aan het Instituut verbonden, in 1848 tot Lid benoemd werd.

Als Correspondenten werden wijders benoemd de Heeren: F. W. CONRAD, F. C. DONDEERS, H. C. FOCKE, G. A. D. VAN KERKWIJCK, F. D'OZIJ, A. J. RUEB, H. SCHLEGEL, W. G. H. STARING, C. SWAVING EN J. BADON GHUJEN.

Ik zal thans den Secretaris verzoeken het Verslag der werkzaamheden van de 1^e. Klasse aan deze Vergadering te willen mededeelen.

De Secretaris las daarop het volgende Verslag van de werkzaamheden der Klasse, sedert hare jongste openbare Vergadering.

De werkzaamheden der Eerste Klasse van het Koninklijk-Nederlandsche Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten hebben zich, in den jongsten tweejarigen kring over een zoo groot aantal vakken van Wetenschap uitgebreid, dat het